

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

MATAJI DEVI VANAMALI

Nitya Yoga

permanenta comuniune cu Absolutul

Traducere: Aretina Timoce

Corectură: Irina Magdalena Nuță

Editura ATMAN
privește înăuntru...

Libris

CUPRINS

Respect pentru oameni și cărți

INTRODUCERE	1
Locul Bhagavad Gita-ei în cadrul literaturii sacre	2
Mesajul Bhagavad Gita-ei	6
Un ghid practic	7
Metoda de studiu	10
Vedele	11
Puranele	14
Povestirile	14
Mahabharata	17
Planul mârșav al îndepărtării pandava-șilor	19
Declarația de război	21
Parthasarathy	22
I. ARJUNA VISHADA YOGA	
YOGA DESCUMPĂNIRII LUI ARJUNA	25
De ce câmpul de luptă?	29
Alegoria carului de luptă	34
Yoga și descumpănirea	36
II. SANKHYA YOGA	
YOGA DISCRIMINĂRII	41
Yoga	43
Cine sunt eu	44
Moartea	47
Svadharna (<i>legea propriei tale ființe</i>)	49
Luptătorul	51

Îndatorirea unui Kshatriya	53
Relațiile cu ceilalți	56
Yoga acțiunii	59
Rezultatele nu pot fi manipulate	63
Viața este o formă de Yoga	64
Sthitha Prajna (<i>omul cu o minte ferm fixată asupra Absolutului</i>)	66

III. KARMA YOGA

YOGA FAPTEI	73
Esența sistemului Karma Yoga	83
Yajna (<i>ritual vedic de oferire de ofrande într-un foc sacrificial</i>)	85
De ce să acționăm?	89
Svabhava și Svadharma	
(<i>fidelitatea față de propria natură și legea propriei ființe</i>)	90

IV. JNANA KARMA SANNYASA YOGA

YOGA CUNOAȘTERII, A FAPTEI ȘI A RENUNȚĂRII LA FAPTĂ	95
Avatara (<i>încarnare a Supremului</i>)	96
Motivul existenței avatara-șilor	98
Secretul acțiunii	101
Non-acțiunea în acțiune	102
Yajna (<i>sacrificiu sau focalizarea pe un obiect fără a urmări un interes egoist</i>)	105

V. KARMA SANNYASA YOGA

YOGA RENUNȚĂRII LA FAPTĂ	111
Raiul pe pământ	118
Postura de meditație	119

VI. ATMA SAMYAMA YOGA

YOGA CONCENTRĂRII	123
Sinele divin este obiectul fericirii	124
Sinele este prietenul și dușmanul	125
Starea de egalitate în fața a tot	126
Meditația	127
<i>Via media</i> în yoga	129
Yoghinul nu cunoaște eșecul	132

VII. JNANA VIJNANA YOGA

YOGA CUNOAȘTERII ȘI A ÎNȚELEGERII	137
Bhakti sau devoțiunea	138
Ființa supremă	139
Cele două naturi	140
Esența tuturor lucrurilor	142
Cum să învingem maya	144
Tipurile de devoțiune	145
Calitățile devotului suprem	148

VIII. AKSHARA BRAHMA YOGA

YOGA SALVĂRII ÎN BRAHMAN	153
Adhyatma (<i>Atman sau natura lui Brahman</i>)	153
Karma	154
Adibhuta (<i>lumea experienței fizice grosiere</i>)	155
Adidaiva (<i>Purusha sau Ființa Cosmică</i>)	156
Adiyajna (<i>Purushottama, Ființa Supremă</i>)	156
Ierarhia	157
Moartea	159

Samskara-ele (<i>tendințe impregnate în mintea noastră subconștientă</i>)	161
---	-----

Ultimul gând	162
--------------	-----

Purushottama (<i>Brahman, Absolutul manifestat</i>)	164
---	-----

Punctul de plecare	166
--------------------	-----

Ciclurile cosmice	167
-------------------	-----

IX. RAJA VIDYA RAJA GUHYA YOGA

YOGA SUPREMEI CUNOAȘTERI ȘI A SUPREMEI TAINE	171
---	-----

Dumnezeu se află în prezent	172
-----------------------------	-----

Totul este divin	174
------------------	-----

Creația	175
---------	-----

Yoga permanentei comuniuni	177
----------------------------	-----

Religia	179
---------	-----

Dumnezeu este imparțial	181
-------------------------	-----

Nicio discriminare	182
--------------------	-----

X. VIBHUTI YOGA

YOGA ÎNTRUCHIPĂRILOR DIVINE	185
-----------------------------	-----

Metode prin care putem percepe divinul	187
--	-----

Importanța relațiilor	190
-----------------------	-----

Manifestările divine extraordinare	191
------------------------------------	-----

Manifestările complexe	192
------------------------	-----

Formele glorioase ale lui Dumnezeu sunt nesfârșite	194
--	-----

Puterea supremă a infinitului	195
-------------------------------	-----

Clasificarea categoriilor	196
---------------------------	-----

Lecția	197
--------	-----

XI. VISHVARUPA DARSHANA YOGA

VIZIUNEA CELUI CU MULTE FORME	199
Infinitate și eternitate	200
Viziunea cosmică	202
Dincolo de spațiu și timp	205
Rățiunea acestei viziuni	208
Dumnezeu este prietenul nostru	209

XII. BHAKTI YOGA

YOGA DĂRUIRII DE SINE	213
Iubirea necesită reciprocitate	214
Adorarea formei	217
Yoga supremă	220
Abandonul deplin	221
Antrenamentul minții	224
Bhakti (<i>devoțiunea</i>)	225
Bhakta (<i>devotul</i>)	226
Calitățile unui bhakta	227
Omniprezența divină	229

XIII. KSHETRA KSHETRAJNA VIBHAGA YOGA

YOGA DISCRIMINĂRII ÎNTRE NATURĂ ȘI SPIRIT	233
Cele douăzeci de virtuți	241
Progresul pe calea evoluției spirituale	243
Brahman	245
Ordinea ascendentă a înțelegerii	247
Cel care vede	249
Puterea cunoașterii	250

XIV. GUNATRAYA VIBHAGA YOGA

YOGA DEOSEBIRII CELOR TREI TENDINȚE	253
Nemurirea	254
Cunoașterea	255
Procesul evoluției	256
Rățiunea existenței unei aparente înlănțuiri	257
Guna-urile	258
Atașamentul față de guna-uri	260
Semnele guna-urilor	262
Acțiunea perfectă	263
Dincolo de guna-uri	265

XV. PURUSHOTTAMA YOGA

YOGA SPIRITULUI SUPREM	269
Copacul de ashvatta	269
Purushottama	275
Cunoscătorul lui Purushottama	279
Adorarea neîncetată	280

XVI. DEVASURASAMPATH VIBHAGA YOGA

YOGA DEOSEBIRII ÎNTRE	
STAREA DIVINĂ ȘI STAREA DEMONICĂ	283
Cum ne putem transforma propria natură	285
Însușirile divine	286
Însușirile demonice	286
Bine și rău	287
Shastra-ele	290
O lege pentru toți	292

XVII. SRADDHATRAYA VIBHAGA YOGA

YOGA DEOSEBIRII CELOR TREI CREDINȚE	295
Încălcarea shastra-elor	296
Credința ne îndrumă pașii	297
Tipuri de credință	298
Guna-urile ne influențează deciziile	299
Austeritatea trupului	300
Alimentația sattva-ică	300
Alimentația rajas-ică	301
Alimentația tamas-ică	302
Acțiunile obligatorii	302
Tipurile de yajna (<i>ritualuri, sacrificii</i>)	303
Tipurile de tapas (<i>austerități</i>)	305
Tipurile de dhana (<i>acțiuni caritabile</i>)	305
Aum Tat Sat (<i>mantră, triplă definiție a Supremului Brahman</i>)	306

XVIII. MOKSHA SANNYASA YOGA

YOGA RENUNȚĂRII ȘI A ELIBERĂRII	309
Tyaga (<i>renunțarea mentală la inițiativa personală</i>)	311
Renunțarea	312
Cauzele acțiunii	316
Mecanica acțiunii	317
Tipurile de cunoaștere	318
Tipurile de acțiune	318
Tipurile de agenți ai acțiunii	319
Tipurile de intelect sau buddhi	321
Tipurile de determinare	322
Tipurile de fericire	323

Svadharna	324
Sistemul castelor	325
Svadharna și svabhava	327
Ghidarea practică pentru viață	330
Rezumat al celor patru naturi	331
Urmarea principiilor spirituale	332
De la om la omul divin	333
Cum să ne armonizăm viața spirituală cu viața materială	334
Pași pentru atingerea stării de unitate	336
Relația supremă	337
Bhakti – suprema cunoaștere	339
Stadii pentru a atinge această stare	340
Viața în ignoranță	341
Țelul tuturor dharma-elor	344
Taina tainelor	345
Un sfat aparent contradictoriu	347
Sfârșitul expunerii	348

REZUMATUL ÎNVĂȚĂTURILOR BHAGAVAD GITA-EI

Nitya yoga – permanenta comuniune cu Absolutul	353
--	-----

GLOSAR	367
---------------	-----

NUMELE LUI KRISHNA	370
---------------------------	-----

NUMELE LUI ARJUNA	371
--------------------------	-----

INTRODUCERE

Aum Sri Krishnaya Paramaatmane' namaha!
Aum Sri Parthasarathaye' namaha.

În India, totul se începe cu o rugăciune. Fie că ne îmbăiem ori alegem numele unui copil, fie că mâncăm sau mergem la culcare, fie că ridicăm o casă ori contemplăm luna nouă, totul este o formă de adorare, pentru că totul este pătruns de spiritul divin. Nimic nu este prea lumesc ori prea grosier, și nicio acțiune nu poate fi legată doar de planul material. În fapt, nu există o limită clară între sacru și profan întrucât, dintr-o anumită perspectivă, totul este sacru, totul este divin, totul este pătruns și impregnat de spiritul dumnezeiesc. În *Upanișade* se spune: *Isaavasyamidam sarvam* – „Totul aici este doar Ishvara, Domnul Suprem”.

Am ales să începem prezentul studiu asupra lui *Srimad Bhagavad Gita* cu o rugăciune adresată cărții înseși – *Bhagavad Gita*-ei –, care este în fapt un dialog între Narayana, Sinele Suprem, și Arjuna, Sinele întrupat, pe care Narayana dorește să îl ilumineze.

Tradiția ne spune că acest dialog a fost scris cu slove de către Vyasa, un înțelept din vechime, renumit pentru cunoașterea sa. Acest dialog dintre Narayana și Arjuna are loc în cadrul grandioasei epoei *Mahabharata*, binecuvântând cititorii cu nectarul etern al filosofiei *advaita*, cea care alungă suferințele existenței ființelor umane.

Am adus apoi închinare mărețului Krishna, întruparea divină, fiul lui Vasudeva, distrugătorul forțelor malefice și învățătorul întregului univers. Tocmai de aceea el, mărețul Krishna, este considerat a fi Gurul universal. Faptul că putem citi acum această carte, se datorează grației sale dumnezeiești infinite. Iar faptul că înțelegem ceea ce citim, se datorează faptului că el este substanța însăși a conștiinței noastre. El singur este atât povestitorul, cât și ascultătorul. El pătrunde și îmbrățișează ființa noastră întreagă. Prin urmare, vom începe fiecare capitol al acestei cărți cu o rugă închinată lui, cel care este Conștiința Supremă, cel care a jucat rolul conducătorului carului de luptă al lui Arjuna.

În paginile care vor urma, vom studia înțelesurile acestei cărți, *Srimad Bhagavad Gita*. Mulți dintre noi am auzit probabil de ea și poate chiar am și citit-o. Totuși, înainte să îi descoperim mesajul ei aparte, ar fi bine să cunoaștem câteva dintre aspectele care îi conferă locul ei unic în istoria scripturilor religioase.

LOCUL BHAGAVAD GITA-EI ÎN CADRUL LITERATURII SACRE

De-a lungul timpului, lumea a văzut foarte multe scrieri, atât sacre, cât și profane, atât profunde, cât și superficiale, de care oamenii s-au agățat, ca și cum doar acele scrieri ar fi conținut întregul adevăr al vieții. Timpul a fost măsura cu care majoritatea scrierilor s-au confruntat, și astfel multe dintre ele s-au pierdut în uitare. *Bhagavad Gita* a fost una dintre scripturile sacre care au trecut testul timpului, iar astăzi, mai mult ca orice altă scriere pe care lumea a creat-o, ea are un mesaj profund și iluminator pentru umanitatea aflată în suferință. Ea aduce nu doar o rază de speranță, ci mai degrabă o explozie de raze de lumină în mintea descurajată

a unei umanități aflate în pragul unui război catastrofic, și despre care crede că nu este opera sa. Niciunul dintre noi nu poate să spună că nu are nicio implicare în această situație, că este inocent, întrucât tot răul care se petrece în această lume, în zilele noastre, își are rădăcinile în negativitatea creată de noi toți. Însă mulți dintre noi nu suntem pregătiți să acceptăm aceste aspecte și ne găsim proiectați vrând-nevrând într-o linie a unui front de luptă pentru care nu suntem deloc pregătiți. Răspunsurile gata pregătite pe care ni le oferă știința și tehnologia ne-au înșelat așteptările. Visurile noastre pline de avânt tineresc într-o societate utopică bazată pe iubire și pace s-au fărâmițat în bucăți. Umanitatea este îngrozită să descopere că pașnicul robot științific pe care l-a creat s-a transformat într-un adevărat monstru – un Frankenstein care este gata să își înghită propriul făuritor.

Istoria religiilor a fost o istorie a fanatismului cu care mintea omenească s-a agățat de una sau alta dintre credințele care le-au exclus atunci pe toate celelalte. Astfel, religia, care ar fi trebuit să fie energia unificatoare, a devenit o forță motrice pentru disensiuni și ură. Toate scripturile și toate religiile caută Adevărul Divin. Adevărul Suprem este însă unic și etern. Mintea omenească l-a căutat încă din zorii civilizației, pe diferite căi. Și atunci, de unde apar aceste diferențe dintre religii? Acestea apar întrucât Adevărul, deși este unic și etern, se exprimă în cadrul dimensiunii temporale și prin intermediul minții umane.

Tocmai de aceea fiecare scriptură conține invariabil două elemente, unul temporar și efemer, și unul etern, nepieritor, care este mereu același, neschimbat de-a lungul tuturor veacurilor, indiferent de locul și timpul în care se manifestă. Chiar dacă *Bhagavad Gita* deține o localizare temporală și spațială, spiritul ei este atât de profund și universal, încât mesajul ei a fost venerat de-a lungul timpului de întreaga

umanitate. Atunci când comparăm *Bhagavad Gita* cu alte mari scrieri religioase ale lumii, înțelegem că ea nu se diferențiază ca o lucrare în sine, precum este cazul mesajului vieții spirituale al unor suflete iluminate ca Iisus, Mohamed sau Buddha, și nu este nici rezultatul unei vârste spirituale a omenirii precum sunt *Vedele* sau *Upanișadele*. *Bhagavad Gita* este în fapt un episod anume din povestirea epică a unei țări numite Bharata (India), și apare într-un moment critic al vieții unuia dintre personajele principale din acel episod. Ea prezintă nu numai toate fațetele hinduismului, ci mai degrabă toate fațetele unei religii în universalitatea ei, fără limitările spațiului și timpului. Îndrumările pe care Krishna, întruparea dumnezeiască, le oferă în *Bhagavad Gita*, dacă ar fi înțelese de fiecare ființă umană a zilelor noastre, ar putea fi salvatoare pentru lumea în care trăim, lume ce a devenit bolnav de materialistă. Îndrumările din *Bhagavad Gita* cuprind atât aspecte metafizice și etice, cât și aplicarea lor practică în viața de zi cu zi. Și aceasta deoarece adevărata spiritualitate nu este niciodată complet separată de lume. Transcendentul și empiricul sunt întotdeauna strâns legate. Deschiderea fiecărui capitol din *Bhagavad Gita* dă astfel naștere unor întrebări importante referitor la cum anume putem să ne ducem viața în spirit și, în același timp, să continuăm să trăim într-un mod armonios și echilibrat în lume.

Bhagavad Gita este situată la mijlocul mării epopei epice, *Mahabharata*, iar această localizare a ei este esențială pentru înțelegerea importanței ei. Fundalul pe care se desfășoară ne ajută să realizăm că învățăturile *Bhagavad Gita*-ei nu sunt doar un alt sistem spiritual ori o altă doctrină etică, ci alcătuiesc un tratat asupra aplicării practice a acestei filosofii în viața noastră cotidiană. Ea ne oferă o lecție asupra aplicației practice a eticii și spiritualității în viața omenească.

Și este singura scriptură care ne spune că suntem pe deplin responsabili pentru viațile noastre și, prin urmare, trebuie să ne luăm viața în mâini, să fim stăpânii ei și să acționăm folosind cât mai bine înzestrările pe care le avem.

Neștiute sunt căile Domnului. Scopul cosmic al creației dumnezeiești este simplu și direct. El este orientat înspre anihilarea deplină a ego-ului individual, pentru ca ființa să poată atinge unitatea cu Supremul Absolut. De-a lungul complexei și adesea stranii țesături a existenței individuale, acest scop este urmat în mod constant și cu fermitate, chiar și atunci când nu suntem pe deplin conștienți de aceasta. De multe ori, înainte să ne eliberăm de sclavia ego-ului și să devenim instrumentul perfect al voinței dumnezeiești, trebuie să traversăm o perioadă de purificare, care face parte din evoluția noastră spirituală interioară și care trebuie pusă în mișcare de o revoluție exterioară, ce adesea poate fi de natură fizică. Observăm că, cu cât este mai rapidă evoluția interioară, cu atât mai violentă pare să fie revoluția exterioară ce o generează. Împunsătura durerii dă adesea un impuls mult mai puternic decât mângâierea plină de dragoste, împingându-l pe *jiva*, spiritul întrupat, către descoperirea scopului existenței sale. Cu cât este mai evoluat căutătorul spiritual, cu atât mai severe sunt testele pe care el trebuie să le treacă. Binecuvântați sunt, într-adevăr, cei chemați să ia parte la grăbirea acestui scop cosmic! Mesajul *Bhagavad Gita*-ei se adresează neîmblânzitului Spirit ce își are sălașul în ființa umană și care nu o va lăsa să-și găsească liniștea până când bătălia finală nu este câștigată și astfel, starea de eliberare este atinsă. Și aici există un aspect, pe care trebuie să ni-l aducem în permanență aminte, și anume că viața este aidoma unei piese de teatru în care Spiritul Etern se manifestă pe sine însuși în ființa umană sub forma lui *Atman*, pentru a participa la maratonul pelerinajului către

sine însuși! Nașterea și moartea nu sunt decât jaloane de-a lungul căii, și toate trupurile pe care le ocupăm pentru o vreme nu sunt decât case ce ne găzduiesc pentru o vreme, de-a lungul drumului. Diferitele circumstanțe în care ne aflăm în anumite momente trebuie folosite drept stimulente care să ne ajute în propria ascensiune. Avem eternitatea la dispoziția noastră și nemurirea drept scop, și pe Dumnezeu Însuși drept singurul și unicul nostru tovarăș de drum!

MESAJUL BHAGAVAD GITA-EI

Mesajul *Bhagavad Gita*-ei a fost creat pentru a ne ajuta să înțelegem că Dumnezeu este singurul nostru prieten adevărat, singura rudă, dar și ghidul nostru spiritual perfect, mereu prezent lângă noi, gata oricând să ne ajute, chiar și să ne ducă pe brațe, dacă este nevoie. Singura condiție este ca noi să Îl alegem pe Dumnezeu prin propriul nostru liber-arbitru – să înțelegem și astfel să acceptăm că cel mai mare scop al vieții noastre este El, să căutăm neîncetat să atingem starea de comuniune cu El și să devenim una cu El. De îndată ce Dumnezeu primește primul loc în viața noastră, restul puzzle-ului încurcat al vieților noastre se va așeza așa cum trebuie.

Dar trebuie să ne aducem aminte că acțiunea pe care aceste decizii o pun în mișcare nu este o acțiune de natură umană, ci o acțiune realizată pentru divin și de către divin. Omul ideal pentru această acțiune nu este ființa emancipată, dedicată acțiunilor sociale, ci Omul-Dumnezeu, cel care s-a golit pe sine însuși de ego, devenind astfel un instrument pur în mâinile Divinului, o ființă dedicată elevării și bunăstării umanității. Dacă civilizația trebuie să aibă într-adevăr un viitor, acesta poate să apară doar prin producerea unor asemenea suflete iluminate, și nu prin producerea a și mai